

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egyes évre 10 k. — kr.
Félévre 5 " — "
Negyedévre 2 " 50 "
Egy órára 1 " — "
Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **KOHÁNYI GYULA.**
Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díj:

10 soros kisbetűs sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű s többször
közöltetett hirdetések áru szerint jutányos aron vetőnek fel. Helyes-díj min
den külön beiktatásért 30 kr.

Gyenge lelkű nemzedék.

Debreczen, június 2.

Nap-nap után újabb és újabb öngyilkosságról adnak hírt a lapok. A levegőben van újra a puszkapor kábitó illata. Érdemes rá, hogy megálljunk mellette.

Nemcsak az országban szerteszét, hanem itt szűkebb körünkben, városunk lakosai között is napról-napra felmerül egy-egy eset, hogy fiatal ember, ki előtt még nyitva állna a boldogulás, a remény, sőt talán a siker útja: egy revolvergolyóval, avagy nem egy esetben kötéllel véget vet életének.

Szó sincs róla: nehéz időket élünk, s a 15 frtos buzaárát érezzük valamennyien, gazdák és iparosok, valamint munkások és hivatalnokok egyaránt. Ha az ember végig megy a piacon, elszörnyed azokra az árakra, amelyekről ott kénytelen tudomást venni s az anyagi gond, vagy legalább is a megélhetés nehézsége, tompítja az akaratot, az bizonyos és ha a legtöbb öngyilkosság és kétségbeesés közvetlen, vagy bevallott oka nem is ez, forrását mégis itt kell keresni.

Hanem azért mégis nagyon sok az öngyilkosság, sokkal több, mint a mennyit ezzel a mindenesetre súlyos okkal meg lehetne magyarázni, sokkal több, mint a mai nehéz körülményeknek tár-

sadalmi törvények által megszabott százalékja, annyira, hogy kirívóvá teszi a beteges állapotot.

A lélek betegsége ez, amely első sorban gyógyításra szorul s csak azután táplálható elégségesen kenyérrel. Az egészséges lélek a sors csapásaival szemben még erősebb ellenállásra buzdítja, sarkalja a testet, sőt az erőszakhoz is sokkal könnyebben folyamodik, mintsem magában tegyen kárt, csak a beteg lélek engedi át magát rögtön a tépelődésnek s testét a hanyatló visszavonulásnak, amelynek aztán természetes következménye a meghasonlás és a revolver.

Régóta dult a magyar népben ez a retentő lelki betegség s nem vette észre senkisé; emésztette az egyesek erejét s tönkretette a nemzetet. Ezelőtt két esztendővel elriasztó módon tört ki belőle a választások alatt: pénzt kínáltak neki s rohant utána esztét vesztve, nem törődve semmivel, még a becsülettel sem, s mikor elmúlt ez a roham, amelyet a külső izgatás idézett elő, lehányatott ereje egészen. Egy év alatt kihalt belőle csaknem teljesen az önfenntartás ösztöne, gyámságra szorult.

Azt pedig nem kapott, legalább onnan, ahonnan várhatta volna — nem; közigazgatási hatóságok, egyházak, iskolák, mind csak a maguk s nem a nép bajával törődtek s nem vették észre, hogy a népek pusztító nyavalyája vesze-

delmes, annyira az, hogy látatlanban még őket is elfogta. A nép azonban gyámság nélkül nem maradhatott, keregett tehát magának mást.

S talált. Szociálista vezérek akadtak utjába, jobb híján elfogadta azokat s ime, amint vezérre lett, rögtön életre kelt, Szabolcs, Szatmár, Torontál, Zemplén vértócsái szomorúan mutatják.

De a szociálista vezérek sem bizonyultak jó gyámoknak, maguk is betegek voltak, vagy egyben vagy másban, a legtöbb által elfogadott gyám, Várkonyi leginkább, mert míg a többiek elébe álltak, bár erőszakkal, még a fotográf masinának is, a Földmívelő szerkesztője üldözői, a hatóságok elől gyáván megszökött.

Ez a látvány újra lecsavarta a nép mesterségesen kifeszített idegeit s mármár beteg megint, beteg nagyon, beteggebb, mint azelőtt volt s betegsége iszonyatos módon terjed feljebb és feljebb, ott is, ahol nincsenek szociálisták. — Vész az erő rohamosan az egész országban, gyengül a lélek és szaporodnak a koporsók . . .

Hivatott gyámjai a népnek: Hatóságok, egyházak, iskolák, vegyék észre a bajt, mely immár titeket is fenyeget! Ne mondjátok, hogy leszállítottuk már az egyházi adót, mert az kevés magában, jó urak! Nem a test, de a lélek itt a beteg, amaz nem a patikában sem nem

A lepke.

— Lamartine, —

Tavasszal születni, rózsákkal elhalni,
Szellő szárnyain az égbe emelkedni,
Hintázni félig nyílt virágok kelyhein,
Fény, — azur — s náttól mámorossá lenni;
Ifjan levetni még szárnyai fényporát,
És elrepülni, mint a sóhaj száll odább.
Ime a lepkének gyönyörteljes sorsa!
Hasonló a vágyhoz, mely nem nyugszik soha
Mindent megérint és mégis telhetetlen.
S visszatér az égbe, hogy gyönyört keressen.

Fordította:

M. Biró Irén.

Aradi kerületi tornaverseny

A Debreczen eredeti tárczája.

Daloló jó kedvvel, nagy reményekkel eltelve indultunk utra 42-en a collégium növendekjei közül, Dr. Nagy Zsigmond, Tóth Mihály és Dr. Gulyás István tanár urak vezetése alatt, hogy összemérjük erőnket az ország nagy részéből Aradra özönlő tornászokéval s amint az utközben hallott megjegyzésekből tudom, jól festett a körülbelül egyforma testalkatu fiukból álló csoportunk; egyszerű egyonruhánk alatt annál nagyobb volt a harci jobban mondva versenykedv.

Trombita harsogás, dobpergés, a nyeresi kilátások latolgatása s a barátságos miskolci-

diákokkal való beszélgetés közben gyorsan repült az idő, pedig már este volt, hogy az aradi pályaudvaron sorakoztunk, a hol a város előkelői fogadták a vonalunkon érkező hat intézet fiataljait.

A fogadtatás szíves volt, katonazene mellett mentünk szállásunkra a Maros parti liceumba s daczára a nagy utnak, élcelődéssel, tréfalkozással telt el jórészt az első meg a többi éjszaka is. Kijutott az élcelődésből különösen Arad sz. kir. város járdájának, a melynél rosszabb alig van egy városban is; ha lábunk alá nem néztünk a menetben, könnyen megharaptuk a nyelvünket. Annál kellemesebben lepett meg bennünket a szép, nagyvárosias Arad, a gyönyörű paloták sora, szobrok, gyűjtemények, Baross-park, mulató helyek stb. szépsége, mikre oly mértékben nem voltunk elkészülve.

Megérkezésünk utáni napon a tizenhárom vértanu kivégeztetésének helyét, az aradi várat s a szabadságharczi emlékek muzeumát látogattuk meg, mindenütt hosszabb időt szentelve a látni valók nagy tömegének. Szombat este felé volt, mikor az esős idő miatt ebéd utánról elhalasztott próbát megtartottuk és késő este vonultunk vissza a vágongyár mellett elkerített versenyterrről. Este elhallgatott mindenki az élcelődés "saladtunk" a versenyre. Vasárnap szép idő volt az előző napon esett kis eső megszüntette a port és hőséget; este felé lengett hűvös szellő, egy órákor volt a gyülekezés a szabadságtéren, melynek szobrá-

a délelőtti folyamában megkoszorozta az ifjúság. Söbb intézet ifjúsága tett babérkoszorút a miénken kívül a szoborra s a tanárok nevében Dr. Nagy Zsigmond mongott lélekemelő különösen a végén himnuszi szárnyalású gyönyörű beszédet.

A menetben legelsőek voltunk közvetlenül a katonazene után vonultunk s a versenyterren is a XII. csoport közül az I-t a mi intézetünk kepezte a hőmezővásárhelyi gimnázium harminez növendékével.

Általában az egész városban nagy volt a figyelem a debreczeniek irányában a harmadévi gesti győzelem megújítását várták s valljuk meg vartuk mi is. Tényleg volt is eredmény; a tanintézet hírnevét tornászaink szépen megvédelmezték, több ízben a zsüri kitüntető dicséretét érdemelték ki hanem az eredmény jobb is lehetett volna.

Két óra felé járt az idő, mikor a közeledő trombita harsogás hallatára a tribünökön levő roppant közönség zaja csillapult s a katonazene hangjai mellett bevonultak a tornászok, legelől mi debreczeniek.

Eltelt egy fél óra, míg az 1044 tanuló tarka barka csoportja a versenyterren elhelyezkedett s fél három volt mikor Salacz Gyula városi polgármester megnyitotta a versenyt, a melynek lefolyása a következő volt:

A H i m n u s z elénekzése után M a t u s i k Márton aradi tornatanár vezényszava hangzott,

a wertheimkasszában van az orvossága, az a ti kezetekben van, használjátok és gyógyítsátok a népet, emlékezzetek a szóra, amely ma még 6 rá van írva, de lehet hogy holnap már rátok olvasható :

Te nyomorult faj! gyáva nemzedék,
Míg a szerencse mosolyog feletted,
Mint napsugarban a légy, szemtelen,
Istent, erényt gunyolva taposó.
De hogyha a vész ajtódon kopog,
Ha Istennek hatalmas uja érint,
Gyáván hunyászó, rutul kétségbeeső,
Nem érted-e, hogy az ég büntetése,
Nehézkedik rád? Nézz csak, nézz körül,
A város pusztul, durva idegen nép,
Tiporja el arany vetesidet,
Szérbomlik a rend, senki sem parancsol,
S szót nem fogad. A rablás, gyilkolás,
Emelt fővel jár a bekés lakók közt,
Utána a halvány gond, rémület,
S égből, földről se részvét, sem segély,
Nem bírod, ugy-e kéjek mámorával
Elandalítani azt a szózatot,
Mely a kebelnek mélyét felveri
S jobb ezél felé hiába ösztönöz?
Kielégítést, ugy-e bár nem érzel,
Csak undort öbreszt szüdben a gyönyör
S aggódva nész körül, ajkad rebeget:
Hiába mind; a régi Istenekben
Nincs már hited, kövekké dermedeztek.
Elporlanak s új Istent nem találsz,
Mely a salakból újra felemelné.
Nézz csak körül, mi pusztít városodban
Hatalmasabban, mint a döghalál!
Ezen kelnek fel a lágy pamlagokról,
Hogy Thebaisnak pusztá tereit,
Vad anakhoretákkal népesítsék,
Ottan keresve tompult érzetűknök,
Mi még izgassa, ami még emelje.
El fogsz pusztulni koresult nemzedék,
E nagy világ most tisztuló színéről!

Még nem késő, ma tulsötét még a kép, de ki tudja holnap is az lesz-e?

Vigyázz, fedezz, vörös zászlókhoz igazodj! s megkezdődtek a szabadgyakorlatok XII csoportban kísérve a közönség folytonos tetszésnyilvánításától. 2-ik szám a katonai rendgyakorlatok voltak, melyen intézetünkön kívül még 11 iskola ifjúsága vett részt, Pontos egyöntetű működésű csapatuk volt az aradi tanítóképezdének, a lugosi temesvári, debreczeni szarvasi, gimnáziumoknak. Az első egyénekenkénti verseny a futás volt, melyen egymás közt versenyeztek a gymnasiumi vagy real V. és VI VII és VIII. osztályú növendékei a megfelelő tanítóképezdei osztályosokkal. A futásban debreczeni győztes volt Meineritz Géza, ki a döntő versenyben kisebb könnyen aranyérmert nyerő Róder Ernő aradi realista után fél méterrel is második jó lett.

Az V-VI osztályosok aranyérmert futásból Vass Andor aradi realista nyerte. Rövid ideig tartott a csapattornázás szereken melyben a személyes verseny ki volt zárva s kezdődött a távol ugrás, a melyben győztesünk nem volt. Annál kedvezőbben ütött ki ránk néve a következő szám: mintacsapatok szertornázása.

Legkiválóbb szertornászaink álltak a nyújtóhoz s szereztek bocsületet a főiskolának egyöntetű, ügyes és szép testtartással kivite gyakorlatokkal, melyek valamennyi intézett közt legjobban sikerültek, Tóth Mihály torna tanárnak mindjárt gratuláltak s az előtornászt (Kerekes Z.) megdicsérték a zsüri tagjai. A zsüri jegyzőkönyvenek megjegyzése ez: »Nyújtó. Debreczeni gymmn. (V. biztos Izsrai Géza.) Jeles, kiválóan precíz és szép gyakorlatok.«

BELFÖLD.

A kvóta. Bécsből jelentik, hogy az osztrák kvótabizottság, tekintettel arra a körülményre, hogy a két bizottság szóbeli tárgyalásait június 10 és 11-én tartja, megbeszéli a szóbeli teendőket. Ezen az értekezleten választják meg azt a hetes bizottságot, mely a szóbeli tárgyalást a magyar bizottsággal folytatni fogja.

Cukor és szeszadó. Lukács László pénzügyminiszter a cukor és szeszadó ideiglenes szabályozásáról a képviselőház tegnapi ülésén a következő törvényjavaslatot nyújtotta be.

Törvényjavaslat a szeszadóról szóló 1888 évi XXIV. törvények 3. §-ában, valamint a cukoradóról szóló 1896. évi XIX. törvények között foglalt határozatok érvényének meghosszabbítása tárgyában.

1. §. A szeszadóról szóló 1888. évi törvények 3. §-ában foglalt, a fogyasztási adó alá eső szerződésben egy-egy termelési időszakban a fogyasztási adónak kisebbik tétele mellett termelhető alkoholemennyiség megállapítására vonatkozó határozatok, valamint a cukoradóról szóló 1896. évi XIX. törvények között foglalt, az 1897. évi XXIX. törvények által 1898. évi július hó 31-ik napjáig főtartott rendelkezések érvénye meghosszabbítatik azon időpontig, a meddig az 1898. évi I. törvények hatályban marad.

Az 1898. évi szeptember hó 1-ével kezdődő termelési időszakra a kisebbik adótétel mellett termelhető alkoholemennyiség az 1897. évi XXXI. törvények rendelkezései szerint osztandó föl.

2. §. Jelen törvény végrehajtásával a pénzügyminiszter bizatik meg.

Budapest, 1898. évi június hó.

Lukács László s. k.
m. kir. pénzügyminiszter.

A képviselőház ülése. A képviselőház ma déli 12 órakor ülést tartott. Ezen bemutatták a bácsalmási és a pápai két kormányparti mandátumot, a közigazgatási és a pénzügyi bizottság jelentését a betegpolás javaslatáról s a pénzügyminiszter alkalmasint beterjeszti a szesz, cukor és a fogyasztási adóknak az év végeig történő meghosszabbítására vonatkozó törvényjavaslatokat.

Magasságugrás volt a következő szám, melyben erős versenyzőink voltak a felsőbb osztályosok csoportjában. Csakugyan Hajdu Béla VII. o. t. aranyérmert és egy szép órát nyert emléktárgyal az aradi tanítóegyesülettől azonkívül gyönyörű ugrását le is fényképeztették. Ugyanezen versenyen ezüstérmert nyert Lelész Zoltán VIII. o. t.

A függeszkedésben két tanulóársunk győzött: Gödényi Zoltán és Jeney Gábor, bár az utóbbi az aranyérmert megnyerhette volna Aranyérmert Pauli Antal szentesi gymnázista nyert a döntő versenyben.

Még egy győztesünk volt a távolugrók I csoportjában, Zalai Béla, a ki Winkler B. mellett 2-ik lett. — Az aranyérmert Zsák Zoltán nyiregyházi gymn. tanuló lett.

A rudmászásból aranyérmert Radai Timóth temesvári gymnázista, a súlydobásból Weisz Mór szarvasi gymn. tanuló vitt haza.

Főledni kezdett s a közönség a tribünről a versenyterre özlönlött, mikor a kötélfuzásra került a sor. A főiskola kötélfuzó csoportja a versözőkkel huzott s a férfias nagy testü ráczokat szépen el is huzták, nagy öröme az aggódo nézőknek. Mivel azonban a közönség tolongása miatt a kötélfuzásokat a zsüri nem kísérhette figyelemmel, érvénytelennek nyilvánították, ami persze nem akadályozta az ifjúságot, hogy erejét ebben a gyakorlatban, melyben a visszalépés és legyőzetés a vesztes iskolának a legközelebbi győzelemig szegylene, — össze ne mérjék. A sötétedés s a hűvös idő miatt elmaradtak a tornajátékok, melyeken intézetünk szintén nevezve volt füles labdára.

Lepsényi mentelmi ügye. Értesülésünk szerint a Lepsényi ügyben a mentelmi jog két sérelmet fogják bejelenteni. — Az egyik Olay Lajos és társai ellen irányul, a másik pedig Csemesz Kálmán dr. és társai letenyelt választók ellen, a kik az ellen izgattak nyomtatott felhíváson, hogy Lepsényi kényszerítésék a mandátumról való lemondásra és hogy politikai szereplése lehetetlenné tétessék. A két mentelmi sérelmet még e héten bejelentik. Lepsényi ezenkívül bűnvádi följelentést fog tenni a törvénytörő Olay és társai ellen.

KULFÖLD.

Uj törvényjavaslatok. A képviselőház holnap déli 12 órakor formális ülést tart, a melynek minden valószínűség szerint jelentős eseménye lesz: a pénzügyminiszter be fogja nyújtani a szeszadóra, a söradóra és cukoradóra vonatkozó uj törvényjavaslatokat. E javaslatokat, amelyek közel benyújtást és nagyfontosságát már jeleztük, az összes politikai körökben nagy érdeklődéssel várják. — Mint Bécsből jelentik, a reichsrath tegnapi ülésén az osztrák kormány beterjesztette a sör, szesz és cukorfogyasztási adók ügyében a maga javaslatait. Tudósítónk az osztrák javaslatok tartalmáról a következőket jelenti:

Ami a cukoradót illeti, a törvényjavaslat minden mm.-ra 6 frt adópótlékot vet ki, ez az eddigi adóeredményt 15 millió frrtal növeli. Balinszki már szintén beterjesztett ilyenfajta törvényjavaslatot, de míg az ő javaslatát az édes likőrre hektolitereként 2 frt, cukorkákra mm.-ként 5 frt és csokoládéra mm.-ként 3 és fél frt adópótlékot vetett ki, Kaizl pénzügyminiszter 6 frtos egységes adópótlékot tervez és a pótlék alá kerülő élvezeti cikkek közé vonja a kakao tartalmú anyagokat is. Az előirányozott adók alapján a cukortartalom kiszámítása rendeleti uton fog megtörténni. A törvényjavaslat megköszöni a Kaizl pénzügyminiszter az új adópótlék 15 millió frtnyi jövedelméből 11 és fél millió a hivatalnoki fizetéseknek, három és fél millió a szolgái fizetéseknek javítására fog fordítani. 1 millióval a kincstári várnokoknak, két és fél millióval a hírlap és naptárbélyegnek előirányozásából származó jövedelem esőkként pó-

Elmult 9 óra, mikor Fábian László főispán az ifjúsághoz intézett beszéddel a versenyt bezárta, a vezénylő tornatanár kihirdette, hogy a díjakat csak másnap délelőtt oszthatják ki az előrehaladt idő miatt.

Este a »Fehér Kereszt« szálloda nagyszobájában bankett volt a vidéki igazgatók és tanárok tiszteletére, melyen mintegy másfélszázan vettek részt a város előkelői és a vidéki tanárok közül. Az első hagyományosan toasztot a királyra Salacz Gyula polgármester mondta, kivüle köszöntőt mondtak: Natafalussy Kornel tanker. főigazgató, Erdélyszky Károly (Nagy-Szeben), Stauber József lapszerkesztő, Boros Vida, Dr. Nagy Zsigmond (Debreczen), Tiszti Lajos stb. — A diszvacóra közönségszereplés maradt együtt.

Diákjaink az arad-nagyváradit vonatkozóan tegnap d. u. érkeztek haza s a fáradságot kívül semmi bajok.

Megérdemelt kitüntetés érte Tóth Mihály tornatanárt, a kit a kerületi tornaverseny zsürije egy személyére kiállított oklevéllel egy díszes, nagy ezüst éremmel tüntetett ki. Intézetünk tehát a kerületi versenyről 1 arany, 2 ezüst, 4 bronzérmert, 3 oklevelet és egy emléktárgyat hozott haza.

Egy diák.

II.
Nem szándékom a tornaverseny részletes leírásába bocsátkozni, mert hiszen az mindenütt egyenlő s különben is minden lapban, különösen az aradiakban részletesen olvasható.

Inkább azokról az impressziókról, arról a hatásról, a tanúságokról óhajtok beszámolni, amelyeket mi magunk, kik a versenyen ott

tolja. Ami ezekre a célokra az adópótlékból nem telik, vagyis a hiányzó 3 és félmilliót a folyó bevételekből szándékozik fedezni. A hírlap és naptárbélyeg eltörléséről szóló javaslatot szintén holnap terjesztik a reichsrath elé.

Ez Ausztriára nagy vívmányt jelent és az osztrák sajtónak nagy előnyére fog szolgálni a magyar sajtóval szemben, a mely utóbbira a hirdetési bélyegdíj még mindig nyomásztóan nehezedik. Ez az osztrák törvény 1899. jan. 1-én lépne életbe, míg az új eukradópótlékról való törvény már ez év aug. 1-én megpedig — mint hogy a javaslat parlamentarizmus elintézésére nem lehet gondolni — császári rendelettel.

Csata előtt.

— Az osztrák Reichsrath megnyitása előtt. —

Holnap nyílik meg ismét rövid ülésszakra a Reichsrath, kedvezőtlenebb kilátások közt, mint a melyenek közt május 1-jén szétment a gráci események előrevetik árnyékukat és a német néppárt bizonyosan szóvá fogja tenni mindjárt az első ülésen, a melyre különben Schönererék erősen készülnek. A német haladókna nem igen lesz kedvük a harcra, háborúra, mióta kiváló vezérük, Lippert Gyula tartományi főmarsal helyettes lemondott mandátumáról.

A radikálisok térfoglalása szembetűnő mindenfelé és csak egy part van, mely velük versenyezhet: a szociáldemokraták. Ezek előre nyomulása még tán erősebb, mint a német radikálisoké és ha végre valamikor Ausztriában a normális viszonyok helyre fognak állni, azt a szociáldemokrata pártnak fogják köszönni. Odáig azonban még eltart egy darabig.

A holnap összeülő Reichsrath természetesen ismét a nyelv kérdéssel fog foglalkozni. Thun gróf nagyon szeretné, ha létrejönne a nyelvbizottság, a melytől azonban nem vár semmit. Főczélja a Thun kormánynak a kifárasztani a parlamentet és megmutatni a választóknak, a népnek, hogy ki a felelős azért, ha nem lehet folytatni a megkezdett vasút és hidépítkezést, ha nem lehet semmifele közgazdasági szükségletet teljesíteni. A kormány mindent szeretne megtenni, de a parlament

nem akar dolgozni, hanem csak fecsérli az időt és a pénzt.

Ez a célja az osztrák választókkal szemben. De van neki még egy célja és ez nem más, mint lehetetlenné tenni az újabb kiegyezési provizóriumot. Mert hogy a kiegyezést nem fogják megcsinálni, az iránt még a legnaivabbak sem kételkednek. De viszont az sem akarják, hogy megszűnjék a vámközösség.

Ez okból ha szeptemberben majd ismét összeül a parlament Bécsben is, meg Budapestben is, ott megfogják kísérteni az első olvasást, mialatt Budapestben esetleg a bizottságban már tárgyalni fogják a javaslatokat. Könnyű azonban kiszámítani, hogy még a magyar parlamentben sem lesz idő letárgyalni az összes kiegyezési javaslatokat, hisz a költségvetés is szükséges — és akkor elő fog állni az idő a provizórium meghosszabbítására, természetesen saját hatáskörben, indemnti alakjában. Ausztriában pedig ismét a 14. szakasz fog kiségiteni a bajból, mint mindig, ha valami törvényre van szükség.

Az osztrák kormány reméli, hogy a jövő tavaszig még is csak észre térnek valahogy a képviselők és e tekintetben erősen számít a választókra és a szociáldemokratáknak. Meglehet hogy talán sikerülni fogily módon a jövő évben megcsinálni a kiegyezést. Az előjelek nem hiányoznak, meglehet azonban, hogy Thun gróf csak teoretikus hadvezérnek fog bizonyulni, akit megöl az optimizmusa. Ez idő szerint kiegyezésről nem beszél senki, éppoly kevéssé, mint alkotmányváltozásról, vagy éppenséggel az alkotmány fölfüggesztéséről. Ma így állnak a dolgok, hogy holnap mi lesz, azt Ausztriában senki sem tudja megmondani.

A német pártok klubjai holnap reggel ülést tartanak, melyben el fogják határozni, hogy a holnapi ülésen sürgős indítványt terjesztenek be a Thun miniszteriuma a gráci községtanács föloldozása miatt való vád alá helyezéséről. A csehországi német képviselők reménylik, hogy ebből az okból Berareither miniszter le fog mondani, csak hogy ebben éppoly csalódnak, mint abban a hitükben, hogy a vád alá helyezésről szóló indítványt egyhamar napirendre fogják tűzni. A kormány egyéb iránt holnap két törvényjavaslatot fog betervezni, nevezetesen a cukorelárusítási

adóról és a hírlapbélyeg és naptárbélyeg eltörléséről. A cukorelárusítási adó augusztus elséjén, a hírlapbélyeg és naptárbélyeg megszüntetéséről szóló törvény 1899 január elsején lép életbe. Ezeket a törvényeket természetesen a 14. szakasz alapján fogják megcsinálni, mint hogy a parlament addig nem marad együtt.

A parlament június 18-ig marad együtt; Thun gróf tehát a gráci dolgok miatt várható botrányok ellenére sem határozta el magát a parlament elnapolására vagy bere esztésére. Thun gróf megállapodott Banffyval, a ki azt kívánja az osztrák miniszterelnöktől, hogy szept. 1-éig tegye az osztrák parlamentet munkaképesre, hogy a kiegyezési javaslatokat tárgyalhassa. Hogyha Thun gróf szept. 1-éig ezt nem tudja keresztülvinni, be kell adni lemondását. Ausztriának mostani politikai viszonyai között szinte lehetetlen, hogy Thun gróf a parlamentet munkaképesre tegye.

A tegnapi első ülésről a következőket jelenthetjük:

A delegáció ülészakának befejeztével nagyobb szünet után tegnap volt az osztrák képviselőház első ülése. A gráci események, re való tekintettel mindenki biztosra vette, hogy érdekes ü és lesz és ijesztő hírek terjedtek el az obstrukció megújulásáról. A képviselők korán kezdtek gyülekezni és ritka szósan jelentek meg az ülésen. A plenáris ülés megelőzőleg az összes német pártok értekezletet tartottak, a melyeken a gráci események folytan követendő magatartásukat hánytak-vetették meg. Minden német párt hozzájárult a német néppárt határozatához, amelyben kimondták, hogy sürgősségi indítványt terjesztenek be a gráci események dolgában, és ha azt nyomban nem veszik tárgyalás alá, akkor a leghevesebb obstrukcióval állnak elő, esetleg indítványt nyújtanak be a miniszterek vad alá helyezéséről. A fenyegetés azonban nem vált be, s a német néppárt úgy látszik meggondolta magát, mert az ülés elég csendes volt, hacsak másnapra nem tettek el a vihart.

A háboru.

Nelson A. Miles amerikai vezérőrnagyparancsnok pünkösd hetfőjén este verékarával együtt elindult Tampába, ahonnan ma június 1-én készül a harczerre menni. Ha ez

voltunk, kedves emlékek gyanánt magunkkal hoztuk.

Mert örökre kedves emlék lesz nekünk mindnyájunknak ez az aradi pünköst; az aradiak szivessége, vendégszeretete; hazafiságuknak, lelke-edésüknek gyújtó tüze; az áldozatkészségnek, a fáradtságot nem ismerő buzgómnak ritka példája mindnyájunkat elragadt, akik az ő vendégszeretetüket élvezhettük. Mind a 19 intézet azzal a meggyőződéssel távozott el Aradról, hogy sehol a magyar erények jobban nem virágoznak, mint ebben az ősrégi városban, a hol oly sok vér ömlött ki ezer esztendő óta a hazaért.

S bár az aradiak vendégszeretete min-kire kiterjedt, talán nem tévedek, ha azt állítom, hogy e szeretetből legőbb, legnagyobb rész épen nekünk debreczenieknek jutott. (Nem lehetetlen, hogy a többi intézetek is ebben a veleményben vannak magukra nézve; de hat ez a mi meggyőződésünket nem alterálja, csak az aradiak dicsőségét neveli.) Hogy miért, nem magyarazgatom. Talán a multak emlékein alapuló természetes rokonszenv Debreczen nevének varázsa talán egyéni vonzalom volt az ok, hogy bennünket az aradiak különös figyelemben részesítettek. — talán egyéb körülmény, amit fel nem fedezhettünk, elég az hozzá, hogy a kitüntetés meg volt s mi azt szívesen, örömmel kon-tatáljuk.

Hogy a kitüntetés szivességet Debreczen hírnevének köszönhetjük eredetileg, az kitűnik abból, hogy ellátásunkról úgy gondolkodnak már jó előre, hogy teljesen otthon érezzük magunkat. Ismervén az aradiak a debreczeniek érzelmeit, ellátásra az aradi vendéglősök

tipikus képviselőjéhez, Novotni Lajoshoz o-ztattak be, akinek hatalmas testében a leg-tisztább, a legnemesebb magyar lélek lakozik. Az ő vendéglője az aradi kurucok állandó találkozási helye, ott van az aradi Kossuth-asztaltársaság hivatalos helyisége is, mely tele van agyva Kossuth-ra és 48-ra vonatkozó emlékekkel. Az öreg ur — ki közbe legyen mondva — 25 leányak és 1 fiúnak boldog édesapja — a szó szoros értelmében vendéglős, mert vendégeinek tekintett bennünket, magyarosan véve ezt a szót. Elmondta, hogy őt Debreczenhez 50 esztendő szeretet és hála fűzi, mert 49-ben, mikor az aradiak meg voltak szorulva s segítségükre senki sem ment: a debreczeni veres pántlikások siettek oda megmentésükre. De úgy is bánt velünk, mintha mi lettünk volna a híres verespántlikások: elibünk öntötte a lelkét. Azokat a jó magyaros ételeket, melyekkel bennünket traktált, nem csak hamisítatlan, felséges zamatu öreg borokkal, hanem hamisítatlan magyar szeretettel is fűszerezte. S ebben a kitüntetés szeretetben osztozott vele egész családja; derék felesége, a magyar gazdaszonvok mintaképe, egy eladó és három kisebb leánykaja (a többi már férjhez ment s az otthonlevők is férjhez mennek nemsokára, mért nem csak szépek, de nagyon szeretetre méltók is) s katonafia.

Velünk, köztünk voltak mindenütt. Ők maguk szolgáltak ki bennünket s az arcukról szemökből sugárzó szeretettel fűszerezték jó magyaros ételeiket. Novotni bősit és familiáját soha el nem felejjük sőt meghagyjuk minden debreczeni embernek, hogy arra járva el ne mulassza megkeresni a „Jó pász-

tor-t, a magyar léleknek és érzésnek ezt a valóban hűséges őrzőjét. Innen a távból is szíves üdvözlésünket küldjük neki!

De hogy mi a mi kedves Novotni bicsin-kat megtalálhattuk, abban legnagyobb érdeme az elszállásoló bizottság két tagjának volt, kik finom tapintattal lekötözés udvariassággal mindenkinek igyekeztek bizonyára a legnagyobb kényelmet megszerezni. Ez a két férfiú T e d e s c h i Vilmos és S ó l d i Jenő. Amaz Arad legelső pénztintézetének igazgatója emez ugyanannak penztárnoka, mindketten az aradi társadalmi élet kimagasló alakjai, kikről mindenkitől csak az elismerés, a szeretet hangján hallottunk beszélni. Magasztaló figyelmöknek odaérkezésünktől eljöveteleinkig számtalanszor kifejezést adtak. Minden ebédnél, vacsoránál eljöttek hozzánk, nincse valami fogatkozásunk s kifejezést adtak Debreczen iránt érzett szeretetüknek. Sőt S ó l d i Jenő urnak ígérte azt arra nézve is, hogy jövőre, bárhol lesz kezületi tornaverseny, eljön oda Debreczen kedvéért s velünk lesz folytonosan. Emlékeket meg fogjuk őrizni s kereszük az alkalmat, hogy kifogyhatatlannak bizonyult szivességüket mi is viszonzhassuk.

Utoljára hagytam a mi kedves eicoronenkat, a ki odaérkezésünkről kezdve eljöveteleinkig folytonosan velünk volt s felejtethetlennagaszkodásával, szeretetével kötelezett hála alá bennünket. Ez a férfiú, Dr. C s a p k a y István főgymnásiumi tanár. Ez a kiváló férfiú, a ki Európának majdnem minden nyelvén beszél, csak aludni ment haza, különben velünk ebédelt, velünk vacsorázott, kalauzolt magyarazott mindenütt, a hol szükségünk volt rá. Elvitt bennünket családjához is és nagy-

a hír megfelel a valóságnak úgy fóltehető, hogy az előkészületek a szárazföldi operációkkal tüggnek össze, a melyekre Thafternek Tampában levő hadai jelöltettek ki. Ezek a csapatok azonban nem Havanna ellen indítottak, hanem Cabo Maisi, Kuba szigetének Amerikától leginkább elhajló keleti csúcsa ellen, a hol majd bevájják, hogy később Santiago de Cubának, vagy Portorikónak indítják-e őket.

Az amerikaiak tovább is fentartják azt az értesülésüket, hogy Cervera tengerőgy még Santiago de Cubában van és őt úgy a szárazföld, mint a tenger felől meg akarják támadni.

A harctérről ma elég fontos hírek érkeztek. Havannából azt jelentik, hogy az amerikai hajóhad tegnap délutáni 2 óra óta bombazza a Santiago mellett levő erődöket. Ugyanakkor ütközet is folyt spanyol és amerikai hajók közt.

Ezt a hírt egy londoni távirat is megerősíti. E táviratból azonban az tűnik ki, hogy az amerikaiak itt elvesztették a csatát, mert délután harmadégyed 4 órakor már gyöngében lövődöztek az erődöket és később már csak a sík tengerről voltak egyes lövések hallhatók. Ez pedig, más szavakkal kifejezve amerikaiak visszavonulása mellett bizonyít.

Távirataink a következők:

Madrid, június 1.

Bourbon tábornokot, a kit a zavargások alkalmával a háború kiörése előtt letartóztattak, ismét szabadlábra helyezték.

London, június 1.

Eort kapitány, a ki Bécsben az Egyesült Államok katonai attaséja volt s a ki már egyszer megkísérelte, hogy kikössön Kuba szigetére, most Key-Westbe visszatérve azt jelentette, hogy a Florida hajóval sikerült kikötnie Kubán. A hajón 450 kubait vitt, 8000 puskát, sok löszert, ruhákat és élelmiszereket. A szigeten nagy neptömög s 1200 folkele fogadta.

London, június 1.

Egy new-yorki lap Kinkstonból sürgőnyt kapott, mely szerint Cervera és S l e y hajóhada közt hétfőn délután rövid csata folyt. Sley megakadályozta Cerverát abban, hogy elhagyja a santiago de cubai öbölt. Kényszerítette a spanyol hadat, hogy visszatérjen az öbölbe kárt azonban nem tett benne,

miveltségű, ragyogó szépségű ifju nejeinek társaságát is élvezte velünk, fogadja tőlünk itt e helyen is forró köszönetünket.

E négy férfinak nevét különben egyik poetas társunk a következő distichonban is megörökítette:

Csapkay, Zöldi, Tedeschi, Novomi: szivünkben,
Mint ragyogó emlék, írva vagyon nevetek!

Lehet, hogy a distichon rossz, de az érzés, a mely sugallta, őszinte igaz.

Sok nevet kellene még felsorolnunk, ha mind el akarnók mondani, kik ha' moztak el bennünket szeretetükkel; de akkor vége nem lenne a már is hosszúra nyulni kezdő beszámolásnak.

Pedig még a magunk viselt dolgairól is meg kell emlékeznem, mert dicsekedés nélkül legyen mondva, iparkodtunk megfelelni a minket körülvevő szeretetnek városunk és intézetünk jó hírnevének!

Mindjárt a megérkezéskor feltűnt Debreczen s attól kezdve felszínen is maradt.

Este 9 óra után érkezünk meg s velünk együtt még vagy 8 más intézet. Fogadásunkra kisereglett a város színejava s a fogadó bizottság elnöke Ábray Lajos ker. ak. igazgató lelkes beszédben üdvözölte az Aradra érkező intézetek ifjuságát és tanári képviselőit.

Az üdvözlő beszédre dr. Nagy Zsigmond válaszolt. Beszédében kiemelte azt a benső viszonyt, mely Debreczen és Arad között a

London, jun. 1.

Key Westből és Tampából érkezett hírek szerint az a hír, hogy 15000 ember Kubába hajózott, csak a spanyolok meglepetésére irányult hiób-bir. A Standard tampai levelezője szerint az egész hír koholmány. A tamoi sereg még mindig exerciziroz.

Miles Washingtonból Floridába ment, hogy fölülvizsgálja a sereget,

HIREK.

* **A debreczeni kir. törvényszék fogházának** könyvtárát a Londonban székeltő, de működésével az egész föld kerekéig s így hazánkra is kiterjeszkedő Vallásos iratokat terjesztő angol Társaság magyarországi főügynöke Gladischefsky Károly budapesti német nyelvű ev. ref. lelkész ur utján, kérésre 67 drb kisebb vallásos olvasmányval volt szives közelebbről megajándékozni. Midőn e nemes czélu adományról itt a nyilvánosság előtt is megemlékezem, s midőn jelzem, hogy a kisebb olvasmányok egy részéből 28 nagyobb kötet művet allítottam össze, más részét pedig jó magaviseletű foglyaink között sajátjogul ingyen kiosztattam és kiosztatom: egyben nem mulaszthatom el, hogy szives köszönetet ne mondjak D a v i d h a z y Kálmán könyvkötő urnak, ki ezen 28 kötet művet hatalmas, erős táblakba ingyen bekötött a felügyeletem alatt levő törvényszéki fogházi könyvtár könyvállományának gyarapításához nagyban hozzájárult. Debreczen, 1898. június 2. Csiky Lajos, a debreczeni kir. törvényszék fogházának ev. ref. lelkéze.

* **Betegek figyelmébe.** Dr. Bruckner Ernő műtőorvos, m. a. v. egészségügyi tanácsos, konstantinápolyi utazásából s az ezt követő Herkules fürdői tanulmányutról ma baba érkezett s orvosi működését folytatja.

* **A százéves debreczeni színészet.** A városi tanács egyik legutóbbi ülésén vette tárgyalás alá a Csokonai körnek azon átiratát, a melyben a 100 éves debreczeni színészetnek történetét tárgyaló munka díjtalan kiállítását kérelmezik. A munka, amelyet Géresi Kálmán ír meg az ő ismert szakavatottságával, körülbelül 500 frtba kerülne s egyúttal azt is kéri a Csokonai kör, hogy az összes példányokat neki engedje át a város értékesítés végett. A városi tanács kifejezést adott azon véleményének, hogy a debreczeni

színészet 100 éves jubileumának ünnepéjét minden töle telhető módon elősegíti és a kérelmet javaslatlattel végett kiadta a jog és pénzügyi bizottságnak.

* **Pannama a miskolci üzletvezetőségnél.** Szenzációs botránynak és visszaéléseknek jöttek nyomára a napokban a miskolci üzletvezetőségél. Biztos forrásból tudjuk, hogy N a g y Józsa igazgatósági titkár már nyolcz nap óta Miskolczon van és nagy erélyvel kezdte meg a vizsgálatot. Nyomára jött annak, hogy úgy az áltisztek, mint a szolgák körében az összes vonalakra kiterjedőleg nagyon számosan vannak olyanok, a kik p é n z é r t nyerték meg állomásaikat. Ennek folytán több tisztviselőt felfüggesztett állásától. Kiváncsiak vagyunk a további eredményre. Mindenesetre különös dolog az, hogy a visszaélések már évek hosszu során át üztettek.

* **A közig. bizottság ülése.** Debreczen város közigazgatási bizottsága ülését hétfőn d. u. 3 órakor tartja meg. A június hónap szülő jelentéseket veszik érdemleges elbírálás alá.

* **A gabonakészletek összeírása.** Az országban levő gabonakészlet mennyiségének pontos ismerete ritkán volt olyan nagy jelentőségű dolog, mint éppen most, mikor ez a készlet egyik elsőrangú tényezője a gabonarak atakulásának. E nagy jelentőséget méltatva, értesülésünk szerint a kormány intézkedett a gabonakészlet összeírása ügyében. A nagyon fontos munkát ezuttal nem a gazdasági tudósítókra bízta, hanem a közigazgatási hatóságokra, illetőleg a hol lehetett, a keresk. és iparkamarákra. Az összeírás munkája már is folyik s a vidéken a megyék első hivatalnokai ügyelnek a munka lekiismeretes teljesítésére. A földmivélségügyi miniszternek az a szándéka, hogy lehetőleg e hónap végén nyilvánosságra hozza az összeírás adatait. Az egész ország kétségkívül nagy érdeklődéssel várja ezt a publikációt.

* **A vegyes házasságok.** A lezáróban közzétett statisztikai adatok szerint az idei április havi vegyes házasságok a következőképpen alakultak. — Azon vegyes házasságok száma, melyeknél a vőlegény római katolikus volt, 304-re rug. Az ágost. hitvallásu evangélikus vőlegények száma 120, az izraelita vőlegények pedig 18 volt. A római katolikus vőlegények körül görög katolikus leányok 33 kötött házasságot és a gyermekek vallása tekintetében egy megegyezés sem létesült. A görög keleti 8 menyasszonnyal kötött házassá-

történelmi emlékek kapcsan fennáll s lángoló szavakkal adott kifejezést azoknak az érzelmeknek, melyek a magyar iskolákat, tanárokat és tanulókat egyaránt, Aradhoz, a magyar nemzet Golgotájához fűznek. Beszédét frenetikus tetszés követte, az eljenzés perceikig tartott.

Érdekes, hogy dr. Nagy Zsigmondot folytonosan igazgatónak szöllongatták, aminak oka valószínűleg az, mert majd minden intézet igazgatója elkísérte a versenyzőket Aradra.

Elhelyezkedésünk után — este 10 és fél órakor — lefeküdtünk, hogy kialudjunk faramalmainkat. Másnap reggel reggeli után legelső dolgunk volt kimenni a várba, onnan a tizenhárom vértanu vesztőhelyére. Ott elénekelték a Hymnust, visszamentünk a városba a nevezetésegeket, különösen a gazdag ereklyemuseumot megtekinteni. Körülbelül egy órát töltöttünk ott G r o s z gymn. tanár kalauzolásával s ez idő alatt épen hogy átfutottunk a termeken, mert a tüzetes átnézéshez napok kellenének.

Szombat este a kíséző tanárok s a rendező bizottság találkozója volt a M i l l e n i u m sörcsarnokban. A szives ismerkedés után közlekedéssel határozták el, hogy másnap tíz órakor úgy a kíséző tanárok, mint a versenyző ifjak nevében koszorút tesznek a vértanuk szobrára. A tanári kar nevében való beszédre dr. Nagy Zsigmondot kérték fel.

Másnap dobpergés és trombita harogás kíséretében ki is vonult az ifjuság a tanárok vezetésével a S z a b a d s á g t é r r e, a

13 vértanu szobrához. Az elhelyezkedés után dr. Nagy Zsigmond felállott a szobor talapzatára és lángoló lelkesedéstől áthatott, reményteljes beszédben apostrofalta a 13 vértanút, példájuk követésére buzdította a tanárságot és ifjuságot, összekötésbe hozta a pünkösztől s végül megható imában kérte a magyarok Istenét, segítse meg a sokat szenvedett nemzetet, melynek Golgotájánál a kegyelet adótt rójjá le a jövő reménysege.

Beszédét óriási lelkesedés követte; sokan könnyeztek, s aki hozzáfért, szívetet gratulált a lelkes szónoknak.

Hogy a versenyen magán ifjuságunk miként viselkedett, lapunk más helyén mondjuk el. Csak azt emeljük ki, hogy ifjaink derekasan viselték magukat, soha nem feledkeztek meg arról, hogy Debreczeu és a debreczeni öskölégium becsületének megőrzése van rájuk bízva. Hoztunk aranyérmeket, ezüst érmeket, bronzérmeket az aradi tanítóegyesület egy szép jutalomdíjával több diszoklevelet s ami fő dolog, az aradi testvérek szeretetét. Olympiai győztesünket s jury egy tagja az ugrásban tanusított szívet tartásáért ugrás közben le is fényképeztette.

Utolsó szavunk is ez: soha nem feledjük Arad vendégszeretetét s lelkesedését a tornaversenyekért, mely ifjuságunk erejének fejlesztése mellett érintkezési pontokat terem a magyar társadalom különböző részei közt.

ságnál szintén nem történt megállapodás. A 123 ágostai hitv. ev. menyasszonnyal kötött házasságnál csakis 22 esetben létesült megállapodás, 17 esetben az apa és 5 esetben az anya vallása tekintetében állapodtak meg. — Római katolikus vőlegény és zsidó nő között 7 házasság jött létre és megállapodás egy esetben sem volt. Evangélikus református nő 148 róm. katolikus férfi vett el és megállapodás a gyermekek vallása tekintetében csak 24 esetben, 14 esetben az apa és 10 esetben az anya vallása tekintetében állapodtak meg. A 120 ágost. hitv. evang. vőlegény közül 89 római katolikus nővel lépett házasságra. E házasságok közül 24-ben történt megállapodás a gyermekek vallása tekintetében; 6 esetben az apa, 18 esetben pedig az anya javára. — Vegyes házasságra lépő zsidó vőlegény összesen 18 volt. Megállapodás csak 2 esetben történt. Mindkét esetben a katolikus anya javára. Megemlítjük még, hogy az összes vegyes házasságok száma április hónapban 811 volt és összesen 130 esetben történt csak megállapodás a születendő gyermek vallására nézve. — 60 esetben az apa és 70 esetben az anya vallására. Az unitárius és zsidó vallásra egyetlen megállapodás sem történt.

* **Hermann Ottó Debreczenben** Lukács Béla, a párisi világgiallítás kormánybiztosa értesítette Simonffy Imre kir. tan. polgármestert, hogy a párisi világgiallításban egy külön pavillon épül, a magyarok összefoglalásának feltüntetésére. Az erre vonatkozó tárgyak összegyűjtésével Hermann Ottó dr. tudóst bízta meg, ki legközelebb Debreczenbe jön adat gyűjtés végett. A kormánybiztos kéri a város közönséget, hogy támogassa kutatásában a tudós vendéget, a mit a polgármester udvari és meleghangú iratában szívesen megígért.

* **Hangverseny a zenedében.** A debreczeni zenede helyiségében tegnap este folyt le az évzáró hangverseny. Nagyszámú közönség töltötte meg a termet. A hangverseny nyolcz órákor a következő műsorról kezdődött. 1. Mozart M. A. ábránd. C. Moll. Zongorán előadta: Roseberg Ilona. 2. Kiss József. Ágota kisasszony. Költemény. Szavaltá: Váradi Ilona. 3. Tarnay A. 12. mű. Megszeretnék halni. Milóra. Énekelte Herman Irén, zongorán kísérte: Jóna Kálmán. 4. Chopin Fr. 29. mű. Impromptu. As dur. Zongorán előadta Váradi Ilona. 5. Rode P. első hegedűverseny. Maestoso. Hegedűn előadta: Schwarz József, zongorán kísérte Térei Emma. 6. Mieniamski J. 3. mű. Hangversenykeringőt Des dur. Zongorán előadta Harsányi Emma. 7. Rubinstein A. 48. mű. 2 sz. Dalolt a madár. Mendelssohn F. Madarak bucsuja. Ének kettős. Előadták: Popovics Helén és Kubay Margit, zongorán kísérte: Jóna Kálmán. 8. Chopin Fr. 73. mű. Rondo. Két zongorán előadták: Térei Emma és Fleischer M. A. Margit. — 9. Böhm K. Ritornell. Hegedűn egy szólamban előadták: Darvas György, Fábrián Margit, Z. Kis Jenő: Lukács Elek, Nagy Janka, Pap Marika, Raics Pál, Riekl Antal, Schwarz József, Szilágyi Imre, Vadon Béla és Wessprémy Andor. Zongorán kísérte Biedermann Frida. A közönség méltó elismerése minden egyes szám után tapsviharban mutatkozott. Különösen nagy sikert aratott V a r a d i Ilona zongora játékkal, ki már több alkalommal adta tanujelét nagy tehetségének s most is úgy játéka, mint előbb szavaltata méltán megérdemelt tapsokban részesült. Schwarz József hegedű mutatványa szintén a legsikerültebbek közé számítandó, mely sikerben Térei Emma osztozik, ki zongorán kísérte. Popovits H. és Hubay M. ének kettős szintén jó volt. Ugy az előbbi hegedű számot, mint az utóbbi énekszámot megismételtek. A műsort a hegedű szolam zárja be, melynek összájátéka dicséretre méltó. A tanári kart sokan üdvözölték a sikerült hangversenyért, mely nagy élvezetett szerzett a jelenvoltaknak. A hangverseny tíz órákor ért véget.

* **Öngyilkosság a börtönben.** Erélyes és szigorú vizsgálatot indították a város háza börtönében történt öngyilkosság ügyében. A vizsgálat szigorú különösen arra terjed ki, hogy történhetett meg, hogy Csengeri Sándor

töltött revolverrel jutott be a börtönbe. A közigazgatási börtön felügyelője és kulcsára azt mondják, hogy a rab megvizsgálása azért nem történt meg, mert a rendőrök hozták be s nem gondoltak s még kevésbé tételiztek fel, hogy rendőrök olyan embert kísérnek, a kinek töltött revolver van. Csengeri Sándor pedig, aki a büntetéstől való félelmében el akarta magát pusztítani, már egészen jobban van, felelői s most már nagyobb vigyázat mellett kerül a börtönbe.

* **A főjegyző szabadságán.** Komlóssy Arthur, Debreczen város főjegyzője szabadságra megy, amelyet hétfőn, június 6-án kezd meg.

* **Tilos a lövés.** A szőlőterület Debreczen város belterületéhez tartozik s így annak szabályrendelete oda is kihat. Ezt azért tartjuk megemlítendőnek, mivel a szabályrendelet értelmében e területen a fegyverhasználat tiltva van. A szőlőskertek területét sokan előszeretettel használják a flobertezés színhelyül. Legutóbb is egy ily lövöldözés csaknem végtelen szerencsétlenséget okozott. Felhívjuk tehát a közönséget annak tekintetbe vételére, hogy a szőlő területén tilos a lövés.

* **Vizsga a Zeneakadémiában.** A Szotyori Nagy Károly magán zeneakadémiájának záró vizsgálatja június hó 4-én lesz, amelyet a Szen-Anna utcai helyiségben tartanak meg. A vizsgálat zártkörű lesz, amelyre csak meghívóval lehet megjelenni. A növendékek közt gróf Dégenfeld Mária is fog működni, a ki szintén növendéke a zeneakadémiának és pedig a legtehetősebbek közül való.

* **Uj helyettes anyakönyvvezető.** A betűgyminiszter Hajdu vármegyében a nádudvari kerületbe Kiss Laszlo segédjegyzőt második anyakönyvvezető helyettesé nevezte ki. És őt a házassági anyakönyv vezetésével és a házasságkötésnél való közreműködésével is megbízta.

* **Sajtó tárgyalás.** Június 25-én sajtópör tárgyalás lesz a helybeli kir. törvényszék nál, mint sajtóbírósnál. A sajtópert Lőrinczy István kenézeli körjegyző indította a Nyiregyházaán megjelenő lap szerkesztője Inczedy Lajos és kiadója Jóna Elek ellen.

* **Talált csikó.** B. Ujváros határában egy gazdatlanul barangoló csikót találtak, mely valószínű, hogy a hortobágyi ménesről szabadult el. Tulajdonosa a mezőrendőrségnél szereshet felvilágosítást.

* **A főiskola vizsgálat.** A debreczeni állami főreáliskolában az 1897—98 iskolai évet záró nyilvános vizsgálatok a következő sorrendben fognak megtartani: I. A VIII. osztály növendékeivel. Érettségi írásbeli vizsgálatok május hó 17, 18, 20 és 21 napjain tartatott meg. Érettségi szóbeli vizsgálat június hó 17 és 18 napjain. II. A többi osztályok növendékeivel. Vallástán: Az izraelitáknak június 12-én V. VI, VII 8—9; I, II, 10—11; — III, IV 11—12 órákor. Az evang. reformátusoknak: június hó 11-én délután 4 órákor. Az ág. evangélikusoknak: június hó 9-én. A róm. katolikusoknak: június 10-én délután 3 órákor. Június hó 15-én szerdán. I. A) osztály. Számítan és földrajz. vizsg. tanár: Pogány, (vizsg. elnök: Pálffy.) II. Magyar és német nyelv: Beczner (Lux). IV. Földrajz: Fazekas (Kovaliczky). Rajz geometria: Kovaliczky (Laczkó). Június hó 16-án esütörtökön. III. osztály. Magyar és német nyelv: Zimmermann (Beczner). V. Francia nyelv: Laczkó (Kardos). Magyar nyelv s történelem: Kardos (Laczkó). VII. Természettan: Harmath (Jaszencsák); Mennyiségtan és természettan: Jaszencsák (Harmath). Június hó 20-án hétfőn. I. B) osztály. Magyar és német nyelv: Lux (Horvay). II. Számítan: Nádasdi (Kovaliczky); Rajz, geometria: Kovaliczky (Nádasdi). VI. Magyar nyelv és történelem: Pogány (Harmath); Természettan: Harmath (Pogány). Jun. 21-én. I. A) osztály. Rajz geometria: Pálffy (Horvay); Természettan: Harmath (Horvay). III. o. Történelem: Beczner (Kardos); Francia nyelv: Kardos (Beczner); Rajz, geometria: Kovaliczky (Pálffy). IV. o. Mennyiségtan: Harmath (Laczkó); Francia: Laczkó (Lux); Német: Lux (Laczkó). Jun. 22-én. I. B) osztály. Számítan: Lux (Pogány); Föld-

rajz: Pogány (Nádasdi). V. o. Mennyiségtan: Jaszencsák (Harmath); Természettan: Harmath (Jaszencsák). VII. o. Német ny. Zimmermann (Laczkó); Francia ny. Laczkó (Kardos); Magyar nyelv: Kardos (Laczkó). Jun. 23-án. II. o. Földrajz: Pogány (Harmath); Term. rajz: Harmath (Pogány). IV. o. Vegytan: Nádasdi (Beczner); Magyar: Beczner (Nádasdi). VI. o. Ábrázoló geometria és mennyiségtan: Kovaliczky (Jaszencsák). Jun. 24-én. I. A) o. Magyar és német nyelv: Horvay (Lux). III. o. Számítan és természettan; Nádasdi (Zimmermann). VII. o. Történelem: Pogány (Fazekas) Ábrázoló geometria: Kovaliczky (Pálffy). 25-én: I. B) o. Term. rajz: Harmath (Pálffy); Rajz, geometria: Pálffy (Lux). V. o. Ábrázoló geom.: Kovaliczky (Zimmermann); Német: Zimmermann (Kovaliczky); Vegytan: Nádasdi (Kovaliczky). VI. o. Vegytan: Nádasdi (Beczner); Német és francia ny. Horvay (Kardos). Jun. 13-án a magánt. írásbeli, 14-én a magántanulók szóbeli vizsgálatai. III. Rendkívüli tárgyak. A latin nyelvből: jun. 15-én szerdán d. u. 3 órától kezdve. Tanárok: Beczner F. és Kardos A. Az egészségtanból: jun. 21. kedden d. u. 2 órákor. Tanár: Dr. Varga Emil. A tornaverseny: jun. 8. szerdán, kedvezőtlen idő esetén 11., szombaton d. u. 5 órákor tartatik meg a tanintézet udvarán. A gyorsírásból: jun. 20. hétfőn d. u. 2 órákor. Tanár: Dr. Horvay. Az ifjúsági tornakör jun. 25. pénteken, esetleg 25. szombaton d. u. 5 órákor tartja díjversenyét. Rajz k'állítás a mértani és szabadkezi rajzteremben június hó 26 és 27 napjain délelőtt 9—12-ig. Az érettségi vizsgálatok délelőtt és délután, a többi vizsgálatok csak délelőtt tartatnak. E vizsgálatokon, melyek naponként reggel 8 órákor kezdődnek a m. t. szülőket és a tanügy iránt érdeklődő közönséget tisztelettel meghívjuk. A magán vizsgálatot tenni szándékozók kötelesek az életkor igazolására az anyakönyvi kivonaton és az előző osztályokból kapott iskolai bizonyítványt jun. 8-ig, továbbá az egész tandíj kiegyenlítésére 27 ftt 75 krt már a vizsgálat megkezdése előtt az igazgatóságnál beadni illetve lefizetni. Debreczen, 1898. május 15. Az állami főreáliskola igazgatósága.

* **Tilos a köpködés.** A fővárosba vetődő idegen ma-holnap igazán nem tudhatja hol és melyik pillarban gyűlik meg a sora valamelyik kellemetlen rendőrszettel. Minden második léptetésnél szembe ölik egy-egy figyelmeztető, tiltó, vigyázatra intő, de mindig ríktóan kiabáló táblácska, bizony-bizony kétségbe ejtven az Istenfelő, jámbor hívőt. Az igazságügyminiszter jóvoltából most egygyel megint szaporodott a szörnyű tilalmak száma. A fővárosi törvényszéki palotában pár nap óta egy kérkedő, cifrabetűs tábla büszkélkedik, hirdetvén boldog-boldogtalannak a legújabb vétőt: — A padlóra köpni tilos.

Már most legközelebbre bizony lehet várni a csodálatosnál csodálatosabb tilalmak életbe lépését s nagyon valószínű, hogy a jövő generációnak szigorúan betiltják a középületek falain belül való tüszertést, ásitást és a köhögést nemkülönben. Egyedül a mosoly különböző val'ajaira nem tudják majd ráfűzni a tiltó bélyeget. A debr. törvényszék épületében B r ó d y Henrik irodaigazgató ezt finomabban csinálja, mert azt írta ki, hogy a közönség kéri, hogy köpésre az e czélra kitett köpőeszközöket használja.

* **Iparosok figyelmébe!** A m. kir. sz. b. hivatal a következő leírásokat küldte be: Ásonak-, kapának- és csákánynak használható szerszám. Készülék és eljárás konyhabulladékok kezelésére, illetőleg értékesítésére. Eljárás tojás konzerválására. Készülék és ványoknak nagyság és fajsúly szerint való osztályozására. Ujszerű zenélőmű. Lábbal működtetett jezsűsíp közuti járművek számára. Ujjítás ábrészlő órákon. Galvanikus kéz és kádifűdők gyógyító anyagoknak az emberi test szövetebe való közvetlen bevezetésére. Párhuzamos csavarszuszár felsővilágítási ablakok számára. Eljárás márványtáncat előállítására. Mindazok, kik e találmányok iránt érdeklődnek, azok leírását és rajzait kamaránkrál megtekinthetik.

S elvégre is ez olyan dolog, amely kulturális jelentőségén kívül azért is figyelemre érdemes, mert a szülők sok ezreinek anyagi érdekeit igen közelről érinti.

* **Vizsgálati rend** az ev. ref. felsőbb leányiskolában az 1897-98. év végén. Az igazgató tanács 1898. máj. 6-án 456 sz. a. kelt határozata értelmében az ez iskolai évet záró vizsgálatok a következő rendben és időben tartatnak: Az elemi leányiskolában jun. 17-én d. e. a IV., d. u. a II-dik, 18-án d. e. a III-ik, d. u. az I. o. osztály vizsgálat. — A felsőbb leányiskolában jun. 20-án az I., 21-én a II., 22-én a III., 23-án a IV., 24-én az V., 25-én a VI-ik osztály vizsgálat. Magánvizsgálatok az elemi leányiskolában jun. hó 20-21. A felsőbb leányiskolában jun. 25-én írásbeli 27-28. szóbeli vizsgálat. A vizsgák kezdete d. e. 9, d. u. 3 óra. Jun. hó 19-én d. e. 11 órakor évváró ünnep.

* **Jó tanuló iparos tanoncok jutalmai.** Vettük a követbező sorokat: Alólírott bizottság az egyes iparágak társulatait, gyártulajdonosokat, pénzintézeteket, általában az iparos tanoncok oktatása iránt érdeklődőket tisztelettel keresi meg s kéri fel, hogy Debreczen sz. kir. város azon iparos tanoncainak, kik a tíz hónapos folyamán jó magaviselet, rendszeres iskolabjárás és szorgalom mellett jó tanulási eredményt tanúsítottak, anyagi megjutalmazására a nemes város által költségvetésileg előirányzott összeghez kegyes adományokkal járulni, adományait f. évi jun. hó 10-ig Dóczy Gedeon iparos tanonczisk. igazgatóhoz, (N.-Csapó-utca 314. számú házhoz — eljuttatni méltóztassanak. Debreczen, 1898 május hó. — Az iparos tanoncziskola felügyelő bizottsága

* **Adományok az építő iparos tanoncoknak** Vettük a következő sorokat: Kérem! Alólírott bizottság az építő iparral foglalkozó kőműves-, acsmester urakat, a tek. építész és építő-vállalkozó urakat, pénzintézeteket, általában az iparos tanoncok oktatása iránt érdeklődőket tisztelettel keresi meg s kéri fel, hogy Debreczen sz. kir. város azon építő iparos tanoncainak, kik a szakirányu teli tanfolyamon jó magaviselet, rendszeres iskolabjárás és szorgalom mellett jó tanulási eredményt tanúsítottak, anyagi megjutalmazására a nemes város által költségvetésileg előirányzott összeghez adományokkal járuljanak. Adományait folyó évi márczius hó 20-ig Dóczy Gedeon iparos tanoncziskola igazgatóhoz méltóztassanak küldeni. — Debreczen, 1898 márczius hó. Az iparos tanoncziskola felügyelő bizottsága.

CSARNOK.

Utközben.

— Regény egy kötetben. —

Írta: **TAMÁS JÓZSEF**.

4.

Es mintegy vigasztalólag hozzátette:

— Nagyon el van foglalva.

— Jó napot.

Mikor a kapualjba ért, kocsit állott meg a ház előtt.

Egy leány szállott ki belőle, fehér lavn tenisz ruhában. A kocsit tulsó oldalán egy hasonlóan öltözködött kisse hizsának indult férfi ugrott le. Megkerülte a kocsit és karját nyújtotta a leánynak.

Márton a kapuban összetalálkozott velők. Már kün volt, midőn a nevét hallotta kiáltani.

Visszafordult, a férfi kiáltott volt. Felismerte, János volt, a bátyja.

— Isten hozott.

— Szervusz.

Hogy megölelhessék egymást, ahhoz Jánosnak először helyet kellett keresnie a két börtök számára, melyben a labda ütöket vitte. Aztán bemutatatta:

— Az öcsém, Márton, — a menyasszonyom.

Márton azt mondotta, hogy ő igen örvend.

A leány kérdezte:

— Talán fölmehetnék, ha neki sincs ellenére.

Mentek és Márton is velők. Nézte a magas, karesu leányt, aki valóságos ellentét volt az ő bátyja mellett. Büszke, fejedelmi szépség. Nagy fekete szemek, amikből azonban majdnem hiányzott az élet. A haja is fekete volt és majdnem a kékesbe ment át. Kisse nagyok voltak a kezei.

Felérték az első emeletre. János becsüneteit egy ajtón. Márton látta, hogy a Kéry Gábor lakása.

— Itt lakik a menyasszonyod?

— Igen, mondotta János és előre boesattotta a leányt, utána Mártont.

— Jöjjenek fordult az vissza.

Kinyitott egy ajtót és előre ment. A férfiak utána. A szobában vak sötétség volt, míg a leány ki nem nyitotta az ablaktáblákat.

Márton körülnézett. Apró kis salonban voltak. A butorok, a szőnyegek, falak mind szürkék és vékony leheletnyi aranydísz rajtok. Mikor az ő előtte szokatlanul elegáns kis teremben körülnézett, az lepte meg, hogy lehet szürkével ilyen változatosságot előidezni, mit amilyent itten lát.

Először a leány szólott:

— Bizonyára van beszélni valójok. Atöltözöm. Viszontlátásra.

Megbízottat kisse a fejét és elment.

János kérdezett először:

— Miben jársz itt Pesten Márton?

— Azt most sok is volna elmondanom.

— Ha kellemetlen, amugy is elengedem.

— Rád nézve semmi esetre sem lehet más, mint közönyös.

— Hallgatlak.

— Elcsaptam magamtól az ekléziát.

Megutáltam a mesterségemet. Ott predikálói egy nagy fehér házban embereknek, hogy szeressék egymást és a mellett látni, milyen küzdelmet harezolnak azok a megelhetésért, a kenyérért. Mint nyögnek a terhek sulya alatt és azokat sarezolni újból egy más ezimen az isten nevében, hogy én, meg más hozzám hasonlók éljünk belőle. Már gyermekkorától úgy nevelni az embert, hogy később alkalmas anyaga legyen annak a szipolyoknak, melyet százfelől neki szegeznek, hogy verejtékes munkájának eredményétől megfosszák. És én felálljak minden vasárnapon egy emelvényre és rajtam palást, melyhez köteles tisztelet tapad; beszéljek azoknak az embereknek szeretetről, kikkel együtt szívem mélyéből gyűlölök mindent, amita szemem mutat, a fülem hall, a mai társadalom örült rendjében. Bennem volt anyitiztességérzet, hogy szögge akasszam a tögamat. Igaz, akad majd más gazdája, de én nem birtam. nagyon súlyos teher volt a vállamnak.

Elhallgatott, talán maga sem vette észre. Gondolatai bizonyára tovább színeztek eszméit.

A bátyja szava riasztotta fel. János nagyon kedélyes modorban válaszolt.

— Ha nem tudnád megmondhatom. Ez itt Kéry Gábor háza és ez az ő lakása. Kivettem a szavaidból, hogy egy huron pendültök. A te fejedet is megzavarta az a sok gondolat ami agyadban alkalmatlankodott. Eddig futó bolondnak tartottam az öreget; mátlól fogva respectálni fogom. A helyét elfoglalod te. Hát ki bizta azt rád, hogy éhes parasztok gyomrának légy a védőjel. Hiszen mióta ledobtad a palástodat, úgy vettem ki a beszédedből nem kell neked az isten sem. A parasztokat akarod, a munkást pezsgőhöz segíteni! Jambor ember, jobban izlik annak a palinka. Ha abból kevesebbet inna, majd akkor telne kenyerre is. Meg aztan minek van annyi gyermeke?

— Folyt. köv. —

Nyílt-tér.

Dr. Altman Béla

orvos,

sebész, szülész, nő- és gyermekorvos.

Lakása:

Kossuth- és Batthyány-utca sarok
I. emeleten.

Rendel: délelőtt 8-10-ig.
déltűn 3-5-ig.

Dr. Csabai Uy Kálmán

ny. ezredorvos

orvos-sebész tudor, operateur

nőgyógyász és gyermekorvos

Lakását

DEBRECZEN, Kossuth-utca 2575 sz. saját házába
tette át véglegesen.

ANGOL KIRÁLYNŐ

UDVARI KERTHELYISÉG MEGNYITÁS.

Van szerencsém a nagyérdemű közönséggel tudatni, hogy
ma csütörtök június 2-án este

remekül diszitett udvarkert helyiségemet
megnyitom.

A mai naptól fogva kitűnő bajor módra Bock- és Kőbányai korona sört fogok kimérni, amerikai rendszer szerint hűtve, kitűnő kerti és hegyi boraimat, nagyválasztéku villás-reggeli, ebéd és vacsora, magyar és francia módra.

Hetenként négyszer zene: vasárnap, kedd, csütörtök és pénteken Ráczy Károly és Magyar Testvérek kitűnő zenekara felváltva.

Pontos kiszolgálás.

Kérem a nagyérdemű közönség szives partfogását, maradtam kiváló tisztelettel
HAUER BERTALAN
az Angol-királynő szálloda bérlője.

**Törleszt. kölcsön
földbirtokokra.**

Kölcsön a valódi borsórték háromnegyed részéig 3-4 év közti időre készpénzben. Birtokos felmondhat, pénze intezet nem mondhat fel. Csak hely kamattal tele is törleszték. Lebonnyoltság leg-
rövidebb idő alatt.

— Convertálás helyes- és illetékmentes. —
Beművelési költségek.

Minden felvilágosítás díjmentes. Beküldendő csakis: teleknyomtatvány kivonat és kataszteri birtokrajz másolat. 10494

**Magatlan és Jelzálog Forgalmi-Intézet,
Budapest, Váci-körút 39.**

Intézetünk az egyetlen, mely az ország minden részéből, haladékos és a legtekintélyesebb földbirtokok által okmányszerűleg ajánlva van.

Az „Angol divathoz“
címezett
férfi ruha raktár
már megnyitott.

Főpiacz a m. kir. **Főtőzsdével** szemben, Weisz Sándor-féle volt üzlethelyiség.

==== Szabott árak mellett. =====

Eladó kazán.

Használt, de jó állapotban teljesen felszerelve fürdői használatra rituális fürdőkbe nagyon megfelelő, bővebbet a Konyéri Sóstó-fürdőben.

A gondnok.

→ A városban és faluban. ←

Fontos és jövedelmező és kisebb kereskedők és vendéglősöknek.

Fontos és jövedelmező és kisebb kereskedők és vendéglősöknek.

Szolid cég keres megbízható képviselőket bármelyik piacra egy jó forgalmu háziüzemeknek.

Igen jövedelmező kereset. Ajánlatok

Michael Kammholz
Teschen (österr. Schlesien) kéret nek.

1-ső huzás már 1898 jun. 15-én
2-ik huzás 1898. szeptember hó 15-én.

1 forintért 2
huzásra érvényes

kolozsvári szeretetház sorsjegyei
4000 nyereménnyel
160000 korona értékben.

Kaphatók: a rendező-bizottságnál Kolozsvártól és minden sorsjegy elárúsító helyen.

A bélyeg törvény 209 §-a 2-ik pontja értelmében bélyeg mentes.

Még négy előadás „BIKA“ szálloda 2-ik udvar.

Csütörtökön, pénteken, szombaton és vasárnap azaz június hó 2., 3., 4. és 5-én.

Nagy előadás
Egy est az

ÁLMOK

országában.

ANNETELI

az illuzionista, spiritista, magnetista és hipnotista valamint Mad. Anneteli a spiritista médium közreműködésével.

Legújabb találmányu illúziók és látszólagos esodák eredeti bemutatása.

Megfejthetetlen kísérletek

az akaratbefolyásolás, gondolatátvitel, spiritizmus, hipnotizmus és szellemkopogás terén.

Fenntartott hely 50 kr., II. hely 30 kr.

Pénztárnyitás 7, az előadás kezdete 8 órakor.

Részletes műsorozat, mely minden előadásnál változik, 10 kr-ért kapható a pénztárnál.

„MARGIT“

GYÓGYFORRÁS

Margitforrás-telep (Bereg-megye.)

A budapesti m. kir. egyetem vegyelemzése szerint kevés szabad szénsavat, sok szénsavas nátriumot és lithiumot tartalmaz egyéb anyagok mellett. Ezen tulajdonságai azok, melyek a hasonló összetételű vizek fölé emelik, mert míg egyrészt kitűnő hatású szénsavas nátriumnál fogva a légutak s tüdő hurutos állapotainál, különösen szívós váladék esetén, másrészt egyéb víz nem is adagolható akkor, ha mint tüdővérszeknel is, vérzéro való hajlandóság van jelen, a mikor tehát a „Margit-víz“ megbecsülhetetlen szolgálatokat tesz kevés szabad szénsavával. Kiváló hatást lútni töle a gyomor és belek hurutos állapotainál, főleg azon esetekben, hol a fősó mennyiségben képződött sav oka a rossz emésztésnek.

Ezek, s hogy még a hólyag hurutos bántalmainál is kitűnő szolgálatokat tett, akadályozva a húgysavas sók lerakódását s így a kö- és homokképződést, eredményezték azt, hogy úgy a budapesti és bécsi egyetem orvosainak, mint az orvosvilág egyéb előkelőségei, úgyszintén a legelső rendű gyógyhelyek, mint a görborsdrfi, mindig a legszívesebben használták, mindig előnyt adtak neki a hozzá hasonló összetételű gyógyvizek fölött.

Mint ivóvíz

kiváló óvószernek bizonyult járványos betegségek idején, főleg typhus ellen.

Mint borvíz általános kedveltségnek örvend.

Főraktár **ÉDESKUTY L.** Budapesten
V., Erzsébet-tér 8.

cs. és kir. udvari szállító.

V., Erzsébet-tér 8.

Kapható minden gyógyszerárban, fűszerkereskedésben és vendéglőkben.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczenben a főpostával szemben.